

⁵ Com que «els laxaren nafrats e fort mal adobats» ja figura en el *Llibre dels Mariniers* del S. XIV, parlant de persones que hom ha batut i colpit (D*Ag.*), potser això també surt directament dels cops donats a l'armat cavaller; llavors mal adobat seria irònic (armat cavaller --- malament: només el cop a l'espatlla però no l'honra). Això mateix es dedueix de *Tirant*, cap. 59, on dos cavallers han quedat mal adobats després de combatre en terrible duel. — ⁶ Es podria entendre que ho impliqui l'AlcM en dir que adob en aquest sentit «és viu a quasi tot el territori de la nostra llengua». Però no consta en aquest sentit adobar ni adob en els DF*gra.*, DA*men.*, DA*g.* ni el mateix AlcM. Al contrari en el BDLC vi, 246 i vii, 11-15, dóna llista de poblacions del Continent, i fa constar que a Mallorca diuen «femada».

Adoctrinar, V. doctor Adolar, V. doldre, dolar Adolcir, V. dolç

ADOLESCENT, pres del ll. *adolescens* (o *adolescens*), -is, 'home jove', part. act. de *adolescere* 'créixer', mot de la mateixa família que *aliment*, *indole*, etc. □ 1.ª doc.: S. XIII, *Costums de Tortosa*. L'usà també Jaume Roig, *Spill*, 12536.

Notem que és inexistent la pronúncia *adulæssén* amb *ss* geminada que AlcM atribueix a Barcelona: tals mots han sonat sempre, almenys des del S. XIII-XIV, amb una *s* senzilla a tot el territori de la llengua (llevat a Mallorca, on hi ha la pron. molt dialectal amb *ts*).

DERIV.: *Adolescència* [c. 1390, Torcimany, 1965; S. XIV? *Ajustaments* de la Bibl. Univ. Bna., DBal. i *Regles d'Amor* de Mascó; c. 1490, F. Alegre]. *Adult*, pres del ll. *adultus*, participi passiu del verb *adolescere*: «pubill és dit tro a 14 ans complits --- *adult* és dit de 14 ans complits ensús tro que ha 25 ans; et fembra, de 12 ans complits ensús tro ha 25 ans», S. XIII, *Cost.Tortosa*, 263.

ADOLIÓ, sembla ser una alteració d'un abstracte **udolao* (= ULULATIONE), derivat de *udolar* si bé amb influència de *bonió*, -or, derivat de *bonir*: a Menorca *adul* és el postverbal de *udolar* (Camps Merc., *Folk. Men.* II, 32); a Menorca diuen *galió*, forma alterada per contaminació d'un altre verb, o simplement: *bonión* > dissim. *bolíó(n)* > **golió* > *galió* amb més dissimilació (també en cat. or. hi ha formes locals com *gonió*).

Adolir, *adolit*, V. *doldre Adollament*, *adollar*, V. *doll Adolorar*, *adolorir*, V. *doldre Adomar*: és fundada l'atribució d'aquest mot a Barcelona (AlcM), on no ha existit mai; tampoc no s'hi ha dit mai *adondar*: aquest és un mot important de la llengua antiga i de les Balears; d'aquell no tenim proves que hagi existit mai enlloc (potser en val.?, però els diccs, val. tampoc no el recullen): és molt possible que no passi d'una confusió dels corresponsals de l'AlcM entre

domar i el bal., ross. i cat. ant. *adondar* (aquest és possible que sobrevisqui localment en algun punt del cat. oriental; però no a Barcelona, ni l'he sentit mai a l'Empordà, a on l'atribueix AlcM) *Adomascat*, V. *domàs Adonable*, *adonar-sé*, V. *dar Adoncs*, *adonques*, V. *doncs Adondar*, V. *domar*

ADONIC, derivat savi del ll. *Adonis*, gr. Ἀδωνίς, nom de l'amant d'Àfrodita. □ 1.ª doc.: 1803, Belv. DERIV.: *Adonita*; *adonidina*. *Adonitzar*.

Adopció, *adopcionisme*, *adoptar*, *adoptiu*, V. *optar Adorable*, *adoració*, *adorador*, *adorar*, *adoratori*, *adoratriu*, V. *orar Adordonar*, V. *orde Adormir*, *adorniscar*, *adornissar*, V. *dormir Adorn*, *adornament*, *adornar*, V. *ornar Adossar*, *adossar*, V. *dors Adot*, V. *dot Adotzenar*, -nat, V. *dotze (DOS)* *Adou*, V. *deu f. Adovellar*, *adovellat*, V. *dovella Adquirent*, *adquirir*, *adquisició*, *adquisitiu*, V. *qüestió Adragant*, *adragantina*, V. *tragacant Adragea* (Eiximenis, IHC*r.*, NCL. vi, 51), *trageya* (doc. 1392, *InoLlCat.* Alart), *dragea* (1331, AlcM) = fr. *dragée*, cast. *grajea* (veg. DCEC) *Adragulls*, molt probt. no és més que una confusió que ACosta va fer amb *abre(gulls)*, *abrulls* (veg. *obrir*) i que hom va repetint sense control *Adrament*, V. *atrament (ATROÇ)* *Adrassana*, V. *drassana Adreç*, *adreça*, *adreçador*, *adreçar*, V. *dret Adredes*, confusió que han fet alguns entre el cast. *adrede* i el cat. *a dret cient (A GRATICIENT)* *Adregar*, encreuament de *aregar* amb *endergar (adergar)* *Adret*, V. *dret Adrissar*, V. *drissa Adriola*, V. *lladriola*, *guardiola (LLADRE)* *Adroga*, V. *droga Adrogació*, V. *rogatiu Adroguer*, *adrogueria*, V. *droga Adruls*, forma aranesa, equivalent de -ulls, però probt. errònia en lloc de *abru(l)ls* (en tot cas ha de ser errònia la localització a la Vall de Ribes, on si de cas hi hauria -ulls), V. *obrir Adscripció*, *adscriure*, V. *escriure*

⁴⁰ ADUAR, mot moro per a un grup de tendes de campanya o habitances, de l'ar. *dauwâr*, 'campament les tendes del qual formen cercle entorn del bestiar', que en la llengua es confon amb 'adwâr plural de *dâr* 'pati circular, habitatge, casa': derivats tots dos de l'arrel *dwr* 'voltar', 'formar cercle'; Dozy, *Gloss.* i *Suppl.*

Aducar, V. DCEC (ADUCAR) *Adufa*, *adufle*, V. *aduf Aduir*, V. *dur Adul*, *adular*, V. *udolar*

ADULAR, 'afalagar, llagotejar', pres del ll. *adulari* id., dit especialment dels animals que afalaguen, acaronant l'home (o una altra bèstia). □ 1.ª doc.: 1640-50, D*To.*

⁵⁵ Definit «*adulor*, palpor, assentor, blandior» i (en un altre ordre alfabètic) «fer lo bus o complaire». També en escr. Renaix., etc.

DERIV.: *Adulador* [«assentator ---» i «gusta de *aduladors*», D*To.* id.]. *Adulació* [S. XIV, AlcM; 1695, Lacav.; 1757, D*To.*] *Adulatori*.